

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE
z dnia2022 r.
zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru
Natura 2000 Dolna Odra PLH320037

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 i 1726) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 1661 z 2015 r. poz. 5419 oraz z 2016 r. poz. 4974), wprowadza się następujące zmiany:

1) w załączniku nr 3 wiersze nr 24 – 35 otrzymują brzmienie:

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
24.	1337 bóbr <i>Castor fiber</i>	1) J03.01 - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska; 2) A04.02.01 – nieintensywny wypas bydła; 3) G01 - sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze; 4) K01.03 – wyschnięcie; 5) K03.04 – drapieżnictwo; 6) M01.02 – susze i zmniejszenie opadów; 7) G05.04 – ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka – wandalizm; 8) H01.05 - zanieczyszczen	9) C01.04.01 – kopalnie odkrywkowe; 10) D01.02 – drogi; 11) J03.01 - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska; 12) D03.02 – szlaki żeglugowe; 13) D01.01 – ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe; 14) F02.03 – wędkarstwo; 15) F03.01 - polowanie i pozyskiwanie dzikich zwierząt; 16) F03.02.03 – chwywanie, trucie, kłusownictwo; 17) G01 - sporty i różne formy czynnego	Ad. 1) Brzegi Odry w południowej części ostoi są w małym stopniu pokryte drzewami i krzewami stanowiącymi pokarm bobrów. Dostępne skupiska drzew są niekiedy całkowicie wyjadane przez gatunek, co powoduje konieczność opuszczania stanowisk i migracji. Ponadto usuwanie nadbrzeżnych drzew i wykaszanie trzciny powoduje dalsze zubożenie bazy żerowej i dostępnych schronień. Ad. 2) Korzystanie z rzeki Myśli jako wodopoju bydła powoduje degradację brzegów rzeki. Ad. 3) Rzeka Odra wraz z terenami nadbrzeżnymi jest atrakcyjnym miejscem uprawiania sportów motorowych i niemotorowych sportów wodnych i innych form aktywnego wypoczynku. Ad. 4) Spadek poziomu wód powoduje pogorszenie siedliska bobrów, w tym dostępności kryjówek. Niektóre starorzecza wcześniej zasiedlone przez gatunek ulegają odcięciu od koryta rzeki i stanowiska są opuszczane przez bobry. Ad. 5) Możliwe drapieżnictwo wilka <i>Canis lupus</i> - stwierdzono odchody w pobliżu Kanału Rynica-Lisi Potok. Wilki zasiedlają także Lasy Mieszkowickie na południu ostoi. Ad. 6) Pogłębiający się z każdym rokiem deficyt wody powoduje ubytek wody w ciekach, spadek ich poziomu i konieczność migracji gatunku w poszukiwaniu coraz

		<p>ie wód powierzchniowych rozproszone zanieczyszczenia wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem.</p>	<p>wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze; 18) H01 - zanieczyszczenia wód powierzchniowych</p>	<p>trudniej dostępnych odpowiednich siedlisk. Ad. 7) Niszczenie tam bobrów odnotowano na kanale łączącym Kanał Bieliński z Odry. Ad. 8) Zanieczyszczenie wód nawozami i środkami ochrony roślin w efekcie spływu powierzchniowego z otaczających pól. Ad. 9) Na wyrobisku działającej kopalni kruszywa Bielinek odnotowano znaczny spadek poziomu wody. Tym samym wysokie brzegi dogodne do kopania nor oddalają się coraz bardziej od lustra wody. Ponadto brzegi Odry umocnione są workami, co uniemożliwia kopanie nor. Gatunek powoduje na terenie kopalni sytuacje konfliktowe zgryzając drzewa – od strony Odry drzewa zabezpieczono siatką. Ponadto w wyniku susz hydrologicznych niski poziom wód Odry uniemożliwia armatorom transport kruszywa z kopalni co wymusza konieczność bagrowania – usuwania osadów. Natomiast prace związane z pogłębieniem rzeki mogą powodować zmianę charakteru strefy brzegowej i pogorszenie jakości siedlisk bobrów. Ad. 10) Droga krajowa DK31 oraz wojewódzka DW122 przebiegają w bliskim sąsiedztwie stanowisk bobrów. Istnieje zagrożenie śmiertelnością w wyniku kolizji z pojazdami. Ad. 11) Brzegi Odry w południowej części ostoje są w małym stopniu pokryte drzewami i krzewami stanowiącymi pokarm bobrów. Dostępne skupiska drzew są niekiedy całkowicie wyjadane przez gatunek, co powoduje konieczność opuszczania stanowisk i migracji. Ponadto usuwanie nadbrzeżnych drzew i wykaszanie trzciny powoduje dalsze zubożenie bazy żerowej i dostępnych schronień. Ad. 12) Rzeka Odra stanowi śródlądowy szlak żeglugowy. Może to powodować płoszenie bobrów lub/i kolizje. Planowane przystosowanie biegu Odry do osiągnięcia międzynarodowej klasy żeglowności i włączenie w europejską sieć dróg wodnych prawdopodobnie spowoduje zniszczenie części siedlisk bobrów zasiedlających ostoję i spadek liczebności gatunku. Ad. 13) Wzdłuż Odry, w okolicy Zatoni Dolnej/Krajnika przebiega szlak rowerowy. Nad rzeką widoczne są ślady palenia ognisk. Może to powodować płoszenie zwierząt. Ad. 14) Rzeka Odra stanowi łowisko wędkarskie – wykorzystywana jest do</p>
--	--	---	--	--

				<p>rekreacyjnego połowu ryb z brzegu i łodzi. Może to powodować płoszenie bobrów.</p> <p>Ad. 15) Na niektórych terenach (np. stawach rybnych, kopalniach kruszyw, brzegach rzek, wałach przeciwpowodziowych, terenach uprawnych) mogą wystąpić szkody gospodarcze spowodowane przez bobry. Sytuacje takie rodzą konflikty, które niekiedy skutkują wydaniem zgody na odstępstwo od zakazów względem gatunku chronionego – w tym zgodę na odstrzał lub inne metody pozyskania.</p> <p>Ad. 16) Na istniejących stawach rybnych pojawienie się bobrów może być postrzegane jako szkodliwe (niszczenie grobli).</p> <p>Ad. 17) Rzeka Odra wraz z terenami nadbrzeżnymi jest atrakcyjnym miejscem uprawiania sportów motorowych i niemotorowych sportów wodnych i innych form aktywnego wypoczynku.</p> <p>Ad. 18) Istniejące przepompownie ścieków znajdują się niekiedy blisko Odry. Istnieje więc ryzyko, że w przypadku awarii może dojść do niekontrolowanego odpływu nieczyszczonych osadów ściekowych do rzeki i zanieczyszczenia rzeki. Ze względu na brak możliwości przewidywania rodzaju i skali potencjalnych awarii trudno jest przewidzieć ich ewentualny zasięg i konsekwencje.</p>
25.	1355 wydra <i>Lutra lutra</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) A07 - stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych; 2) A08 - nawożenie /nawozy sztuczne/ 3) B04 - stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych (leśnictwo) 4) E01 - tereny zurbanizowane, tereny zamieszkałe 5) E03.01 - pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / 	<ol style="list-style-type: none"> 8) F02.01.02 – połowy siecią; 9) G05.11 - śmierć lub uraz w wyniku kolizji; 10) H01 - zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych); 11) J02.03.02 – regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych; 12) J02.05.03 – modyfikowanie akwenów wód stojących; 13) J03.02.01 – 	<p>Ad. 1-3) Grupa zagrożeń związana z pośrednim oddziaływaniem rolnictwa i leśnictwa. Stosowanie biocydów i hormonów oddziałuje na zdrowie zwierząt, natomiast nawożenie przyczynia się do wzrostu zanieczyszczeń związkami azotu i fosforu stymulujących procesy eutrofizacji wód.</p> <p>Ad. 4) Zagrożenie o podstawowym znaczeniu z punktu widzenia ochrony gatunku, a ściślej stanu siedliska (jeden ze wskaźników cząstkowych oceny stanu siedliska z grupy wskaźników oceny stopnia antropopresji odnosi się bezpośrednio do niego).</p> <p>Ad. 5) Proceder pozbywania się odpadów z gospodarstw domowych jest dosyć powszechny w obrębie obszaru.</p> <p>Ad. 6) W powszechnej świadomości wydra często postrzegana jest jako groźny szkodnik powodujący duże straty w rybostanie. Z tego powodu gatunek ten jest prześladowany i eliminowany, szczególnie na terenie i w otoczeniu kompleksów stawów hodowlanych. Stosowane są przy tym nielegalne metody, takie jak trucie lub chwywanie w pułapki. Futro wydry jest</p>

		<p>obiektów rekreacyjnych;</p> <p>6) F03.02.03 – chwytanie, trucie, kłusownictwo;</p> <p>7) K03.05 – antagonizm ze zwierzętami introdukowanymi;</p>	<p>zmniejszenie migracji/barier dla migracji;</p> <p>14) K03.03 – zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe);</p> <p>15) L08 – powódź (procesy naturalne).</p>	<p>cennym surowcem kuśnierskim i mimo tego, że gatunek jest objęty ochroną, jest przedmiotem kłusownictwa.</p> <p>Ad. 7) W obrębie obszaru Natura 2000 Dolna Odra występują gatunki obce, antagonistyczne względem populacji wydry. Są to: norka amerykańska, szop pracz i jenot.</p> <p>Ad. 8) Zagrożenie związane z możliwością zaplątania się wydr w zastawiane sieci.</p> <p>Ad. 9) W obrębie obszaru prawdopodobieństwo występowania kolizji z pojazdami jest stosunkowo niewielkie, według wstępnego rozpoznania ograniczone tylko do kilkunastu punktów.</p> <p>Ad. 10) Oddziaływanie zanieczyszczeń generowanych przez rolnictwo i leśnictwo.</p> <p>Ad. 11) Regulowanie cieków (koryt i brzegów) uważane jest za jedno z głównych zagrożeń potencjalnych dla gatunku.</p> <p>Ad. 12) Podobnie jak regulowanie koryt rzecznych, modyfikowanie akwenów wód stojących, np. na potrzeby hodowli ryb lub rekreacji, może mieć ograniczający wpływ na populację wydry, a przede wszystkim stan siedliska. Zasięg tego wpływu z reguły ma charakter lokalny.</p> <p>Ad. 13) Ograniczenie możliwości migracji wydry może przyczynić się do fragmentacji populacji i lokalnych przegęszczeń, co w konsekwencji może powodować zmniejszenie odporności na różnego rodzaju presje.</p> <p>Ad. 14) Potencjalnym zagrożeniem dla populacji wydry w obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320037 jest możliwość zawleczenia tu i rozprzestrzenienia choroby powodującej istotny ubytek osobników.</p> <p>Ad. 15) Skutkiem powodzi może być niszczenie siedlisk i ubytek osobników wydry.</p>
26.	1352 wilk <i>Canis lupus</i>	<p>1) D01.02 – drogi, autostrady;</p> <p>2) D01.04 - chwytanie, trucie, kłusownictwo;</p> <p>3) G05.11 - śmierć lub uraz w wyniku kolizji;</p> <p>4) K03 -</p>	<p>6) K03 - międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt;</p> <p>7) K03.03 – zawleczenie choroby;</p> <p>8) F03 –</p>	<p>Ad. 1-3) Natężenie ruchu na drogach publicznych stanowi poważne ryzyko kolizji;</p> <p>Ad. 4-7) Penetracja kompleksów leśnych przez psy towarzyszące turystom prowadzą do rozprzestrzeniania się świerzbowca, który został stwierdzony w grupie rodzinnej Moryń/Namyślin oraz w Puszczy Wkrzańskiej oraz prowadzą potencjalnie do powstawania hybryd.</p>

		międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt; 5) K03.03 – zawleczenie choroby;	polowanie i pozyskiwanie dzikich zwierząt (ładowych); 9) B02.06 – przerzedzenie warstwy drzew; 10) F04.02 – zbieractwo grzybów, porostów, jagód itp. 11) F05.04 – kłusownictwo ;	Wilki mogą też zarażać się świerzbowcem od lisów. Ad. 8) Nieuwzględnienie drapieźnictwa wilków na terenach obwodów łowieckich w śmiertelności dzikich zwierząt kopytnych. Działania te mogą prowadzić do przetrzebienia bazy pokarmowej tego gatunku. Ad. 9) Zabiegi gospodarcze prowadzone w miejscach i w czasie wychowu szczeniąt. Ad. 10) Intensywne poszukiwanie i zbieranie jagód i grzybów. Powoduje to przepłaszanie wilków i prowokuje przenoszenie lub przeprowadzanie szczeniąt w inne, mniej dogodnie miejsca, co może zwiększać śmiertelność młodych; Ad. 11) Nielegalny odstrzał i kłusownictwo prowadzą do rozbicia rodziny i zagrożenia sukcesu rozrodczego.
27.	1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	1) M01.02 - susze i zmniejszenie opadów,		Ad. 1) Płytkie zbiorniki narażone na wysychanie przy utrzymującej się suszy, a inne na pogorszenie ich walorów.
28.	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	1) A08 – nawożenie; 2) J02.01 - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie; 3) M01.02 – susze i zmniejszenie opadów;	4) J0202.01 – bagrowanie/ usuwanie osadów limnicznych	Ad. 1) Spływ powierzchniowy biogenów wzmacnia trofię zbiornika i przyspiesza ładowanie; Ad. 2) Prowadzenie intensywnej melioracji może doprowadzić do zaniknięcia siedliska; Ad. 3) Płytkie zbiorniki narażone na wysychanie przy utrzymującej się suszy; Ad. 4) Oczyszczenie rowów/zbiorników z roślinności spowoduje utratę siedliska gatunku.
29.	6144 kielb białopłetwy <i>Romanogobio albipinnatus</i>	1) I01 – obce gatunki inwazyjne; 2) M01.02 – susze i zmniejszenie opadów;	3) C01.01 – wydobywanie piasku i żwiru; 4) D03 – drogi wodne; 5) E01 – ścieki i odpady; 6) J02.06 – pobór wód z wód powierzchniowych;	Ad. 1) Występowanie w systemie Odry gatunków obcych (bass słoneczny, czebaczek amurski i babka bycza) ma negatywny wpływ na populację kozy poprzez konkurencję oraz bezpośrednie drapieźnictwo zwłaszcza na jajach i larwach. Ad. 2) Ograniczenie powierzchni siedliska na skutek obniżania się poziomu wód, pogorszenie warunków rozrodu i odchowu roczników młodocianych. Ad. 3) Miejsca dogodne do pozyskiwania piasku i żwiru są jednocześnie miejscami tarła gatunku, pozyskiwanie kruszywa powoduje ograniczenie powierzchni tarlisk gatunku. Ad. 4) Rozbudowa drogi wodnej S7 - rozbudowa drogi może wiązać się z rozwojem portowej, poszerzeniem toru wodnego, rozbudową umocnień brzegu co będzie infrastrukturą powodować przekształcanie siedlisk strefie przybrzeżnej. Ad. 5) Odprowadzanie do wód Odry i dopływów ścieków oraz wyrzucanie odpadów będzie powodować pogorszenie jakości wody a przez to zmniejszenie żywotności i rekrutacji co negatywnie

				wpłyne na rozszedlenie i liczebność gatunku. Ad. 6) Występujące zjawisko suszy rolniczej może w perspektywie powodować konieczność poboru wód z Odry i innych zbiorników wodnych co może powodować obniżenie poziomu i ograniczenie powierzchni siedliska w strefie brzegowej.
30.	1130 boleń pospolity <i>Aspis aspius</i>	1) I01 – obce gatunki inwazyjne; 2) J03.01 - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska; 3) M01.02 – susze i zmniejszenie opadów; 4) K03.04 – drapieżnictwo;	5) C01.01 – wydobywanie piasku i żwiru; 6) D03 – drogi wodne; 7) E01 – ścieki i odpady; 8) F02.03 – wędkarstwo; 9) J02.06 – pobór wód z wód powierzchniowych; 10) K03.04 – drapieżnictwo ;	Ad. 1) Występowanie w systemie Odry gatunków obcych (bass słoneczny, czebaczek amurski i babka bycza) ma negatywny wpływ na populację poprzez konkurencję oraz bezpośrednie drapieżnictwo zwłaszcza na jajach i larwach; Ad. 2) Zarastanie kanałów i starorzeczy powodujące ograniczenie ich przydatności do zasiedlenia przez gatunek; Ad. 3) Obniżanie się poziomów wód powodujące zmniejszenie powierzchni siedliska; Ad. 4) obserwowana w obszarze populacja kormorana czarnego może stanowić istotne zagrożenie dla bolenia na co wskazują obserwacje autora dokonane na Wiśle w okolicy ujścia Narwi oraz dane literaturowe (Skokova 1952); Ad. 5) Miejsca dogodnie do pozyskiwania piasku i żwiru są jednocześnie miejscami tarła gatunku, pozyskiwanie kruszywa powoduje ograniczenie powierzchni tarlisk gatunku; Ad. 6) Rozbudowa drogi wodnej S7 - rozbudowa drogi może wiązać się z rozwojem infrastruktury portowej, poszerzeniem toru wodnego, rozbudową umocnień brzegu co będzie powodować przekształcanie siedlisk w strefie przybrzeżnej; Ad. 7) Pogorszenie jakości wody a przez to zmniejszenie żywotności i rekrutacji; Ad. 8) Ukierunkowane połowy wędkarskie mogą mieć negatywny wpływ na liczebność populacji rozrodowej; Ad. 9) Występujące zjawisko suszy rolniczej może w perspektywie powodować konieczność poboru wód z Odry i innych zbiorników wodnych co może powodować obniżenie poziomu i ograniczenie powierzchni siedliska w strefie brzegowej; Ad. 10) Wzrost liczebności populacji kormorana czarnego będzie powodował zwiększenie presji drapieżniczej na gatunek.
31.	1149 koza pospolita <i>Cobitis taenia</i>	1) I01 – obce gatunki inwazyjne; 2) J03.01 -	4) C01.01 – wydobywanie piasku i żwiru;	Ad. 1) Występowanie w systemie Odry gatunków obcych (bass słoneczny, czebaczek amurski i babka bycza) ma negatywny wpływ na populację kozy

		<p>zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska;</p> <p>3) M01.02 – susze i zmniejszenie opadów;</p>	<p>5) D03 – drogi wodne;</p> <p>6) E01 – ścieki i odpady;</p> <p>7) J02.06 – pobór wód z wód powierzchniowych;</p>	<p>poprzez konkurencję oraz bezpośrednie drapieżnictwo zwłaszcza na jajach i larwach.</p> <p>Ad. 2) Zarastanie kanałów i starorzeczy powodujące ograniczenie ich przydatności do zasiedlenia przez gatunek.</p> <p>Ad. 3) Ograniczenie powierzchni siedliska na skutek obniżania się poziomu wód, pogorszenie warunków rozrodu i odchovu roczników młodocianych.</p> <p>Ad. 4) Miejsca dogodne do pozyskiwania piasku i żwiru są jednocześnie miejscami tarła gatunku pozyskiwanie kruszywa powoduje ograniczenie powierzchni tarlisk gatunku.</p> <p>Ad. 5) Rozbudowa drogi wodnej S7 - rozbudowa drogi może wiązać się z rozwojem infrastruktury portowej, poszerzeniem toru wodnego, rozbudową umocnień brzegu co będzie powodować przekształcanie siedlisk strefie przybrzeżnej.</p> <p>Ad. 6) Odprowadzanie do wód Odry i dopływów ścieków oraz wyrzucanie odpadów będzie powodować pogorszenie jakości wody a przez to zmniejszenie żywotności i rekrutacji co negatywnie wpłynie na rozszedlenie i liczebność gatunku.</p> <p>Ad. 7) Występujące zjawisko suszy rolniczej może w perspektywie powodować konieczność poboru wód z Odry i innych zbiorników wodnych co może powodować obniżenie poziomu i ograniczenie powierzchni siedliska w strefie brzegowej.</p>
32.	1083 jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	<p>1) B02 – gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji</p>	<p>2) B02 – gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji</p>	<p>Ad. 1) Niedostateczna baza pokarmowa oraz dostępność miejsc rozrodu (skutek dawniej prowadzonej gospodarki leśnej).</p> <p>Ad. 2) Sposób gospodarowania prowadzący do pogorszenia warunków siedliskowych gatunku (zwiększenie zacielenia, pokrycia podszytu, zmniejszenie udziału dębów).</p>
33.	1084 pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	<p>1) B02.04 - usuwanie martwych i umierających drzew;</p> <p>2) B02.02 - wycinka lasu;</p> <p>3) G05.06 - chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych.</p>	<p>4) B02.02 - wycinka lasu.</p>	<p>Ad. 1) Drzewa są usuwane w wyniku standardowych cięć pielęgnacyjnych i sanitarnych prowadzonych w Lasach Państwowych.</p> <p>Ad. 2) Drzewa liściaste wchodzące w skład drzewostanu, które są potencjalnym siedliskiem pachnicy obecnie lub w przyszłości są usuwane w wyniku zaplanowanych cięć w Lasach Państwowych.</p> <p>Ad. 3) Drzewa są wycinane po ich zamarcu lub znacznemu pogorszeniu się stanu zdrowotnego o czym świadczą pniaki po wyciętych drzewach obecne na stanowiskach.</p> <p>Ad. 4) Drzewa liściaste wchodzące w skład drzewostanu, które są obecnym lub</p>

				potencjalnym siedliskiem pachnicy w przyszłości mogą być usuwane w wyniku zaplanowanych rębni lub cięć przedrebrnych, sanitarnych.
34.	1088 kozioróg dębosz <i>Cerambyx cedio</i>	1) J03.01 - zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska;	2) B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew; 3) B04 - stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych (leśnictwo); 4) F03.02.01 - kolekcjonowanie (owadów, gadów, płazów...); 5) G05.04 – wandalizm; 6) G05.06 - Chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych; 7) K04.03 – zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe); 8) K04.05 – szkody wyrządzone przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną); 9) J01 – pożary i gaszenie pożarów; 10) M01.02 – susze i zmniejszenie opadów; 11) M02.03 – zmniejszenie populacji lub	Ad. 1) Szczególnie istotnym zagrożeniem ograniczającym możliwość zasiedlania nowych drzew rozwojowych przez kozioroga dębosza jest duże zwarcie drzewostanu a także znaczny udział podszytu i podrostu. Ad. 2) Usuwanie obumierających dębów spowoduje uszczuplenie potencjału siedliska. Ad. 3) Stosowanie biocydów, hormonów lub innych substancji chemicznych może powodować istotne osłabienie populacji kozioroga dębosza lub oddziaływanie na siedliska chrząszczy objawiające się zmianą metabolizmu drzew rozwojowych. Z drugiej strony korzystanie z chemikaliów często jest najskuteczniejszą metodą walki z patogenami lub szkodnikami powodującymi zamieranie starych dębów (tu szczególnie opiętki). Jeżeli jednak zajdzie konieczność <u>(wyłącznie w sytuacjach wyjątkowych)</u> stosowania chemicznych metod zwalczania szkodników lub ochrony drzew, to zabiegi takie należy wykonywać po konsultacji ze specjalistami koleopterologami. Ad. 4) Odławianie chrząszczy, szczególnie w okresie rójki, przed złożeniem przez samice jaj, może znacząco zmniejszyć liczebność populacji kozioroga dębosza. Ad. 5) Nie można wykluczyć celowego uszkodzenia lub niszczenia drzew rozwojowych, czego przykładem mogą być niedawne celowe podpalenia pomnikowych dębów (Chrobry, Bartek, Cygański) w woj. dolnośląskim. Ad. 6) Chirurgia drzewna lub ścinanie drzew na potrzeby bezpieczeństwa może spowodować uszczuplenie bazy rozwojowej chrząszczy; w przypadku konieczności wykonania takich zabiegów, powinny być one realizowane pod nadzorem eksperta koleopterologa. Ad. 7) Dużym zagrożeniem jest możliwość oddziaływania patologicznych organizmów powodujących zamieranie drzew. Ad. 8) Oprócz patogenów zamieranie dębów mogą powodować roślinożercy, wśród których szczególnie groźnymi są owady (np. miernikowce, zwójki, opiętek dwupłatkowy, paśniki, płaskowiak i inne). Ad. 9) Pożar może przyczynić się do całkowitego zniszczenia stanowiska. Ad. 10) Obniżenie lustra wód gruntowych

			wyginiecie gatunku	wskutek suszy i zmniejszenia opadów może być przyczyną osłabienia drzew, a w następstwie zwiększenia ich podatności na choroby (zamieranie dębów). Ad. 11) Zmniejszenie liczebności populacji kozioroga dębosza w wyniku ograniczonych możliwości zasiedlania potencjalnych drzew żywicielskich lub odłowu chrząszczy może spowodować jej załamanie i w konsekwencji ustąpienie ze stanowiska.
35.	4056 zatoczek łamliwy <i>Anisus vorticulus</i>	1) K02.03 – eutrofizacja (naturalna)	2) J02.03.02 - regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych; 3) J02.01 - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	Ad. 1) Eutrofizacja przyczynia się do zaniku zbiorników w których występuje zatoczek, jednakże rozwój roślin jest potrzebny dla gatunku. Ad. 2) Regulowanie rzek powoduje zanik procesów abiotycznych w dolinie rzeki w wyniku czego nie powstają nowe starorzecza. Ad.3) Zasypywanie czy osuszanie zbiorników niszczy siedlisko zatoczka łamliwego.

- 2) załącznik nr 4 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia,
- 3) w załączniku nr 5 wiersze nr 123 – 125 otrzymują brzmienie:

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.				
123	6144 kielb białopłetwy <i>Romanogobio albipinnatus</i>	Wykonanie uzupełnienia stanu wiedzy w oparciu o metodykę monitoringu GIOŚ na dotychczasowych znanych stanowiskach występowania gatunku. Badania dwuletnie – rozpoczęcie w okresie obowiązywania planu.	Obszar Natura 2000	RDOŚ w Szczecinie
124	1130 boleń pospolity <i>Aspis aspius</i>	Wykonanie uzupełnienia stanu wiedzy w oparciu o metodykę monitoringu GIOŚ na dotychczasowych znanych stanowiskach występowania gatunku. Badania dwuletnie – rozpoczęcie w okresie obowiązywania planu.	Obszar Natura 2000	RDOŚ w Szczecinie
125	1149 koza pospolita <i>Cobitis taenia</i>	Wykonanie uzupełnienia stanu wiedzy w oparciu o metodykę monitoringu GIOŚ na	Obszar Natura 2000	RDOŚ w Szczecinie

		dotychczasowych znanych stanowiskach występowania gatunku. Badania dwuletnie – rozpoczęcie w okresie obowiązania planu.		
--	--	---	--	--

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Szczecinie
Aleksandra Stodulna